

Zonnepanelen op daken en grond?

Raadsinformatiebijeenkomst	12 mei 2016
Voorzitter	Susanne Schilderman
Tijd	19.30 – 20.30 uur
Zaal	Trouwzaal
Soort Bijeenkomst:	Bespreken commissiebrief
Werkvorm bijeenkomst	Ideeënuitswisseling
Geagendeerd door:	Matthijs Sienot (D66)
Doel van de bijeenkomst	De raad hoort graag de mening van betrokkenen
Betrokken ambtenaren/ Presentatoren	Geen presentatie
Meepraters	Corien van den Haak – Energie-U Sander Willemsen – Energie-U Simon Kalf – Landman & Partners / Terschelling Energie Geerd Schlangen – Solarus Sunpower BV Gudo Borger – Werkgroep Duurzaamheid D66 Utrecht Peter de Wit – In2Ecobuildings
Portefeuillehouder(s)	Paulus Jansen
Aanwezige griffiemedewerker(s)	Kumari den Ouden
Programma	Welkom Voorstelronde Dialogoog Vragen raadsleden
Vervolg	De gemeenteraad debatteert over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie: Stad & Ruimte op 2 juni.

Onderwerp en doel van de bijeenkomst

De gemeente wil het plaatsen van zonnepanelen op gemeentedaken versnellen. Bijvoorbeeld daken van sportcomplexen en scholen. De raad ziet ook kansen voor grondgebonden zonne-installaties en wil inventariseren welke mogelijkheden er zijn om de realisatie te versnellen. Bij deze bijeenkomst bent u welkom als meeprater.

Motivatie

Matthijs Sienot (D66),

D66 is blij dat het college de installatie van zonnepanelen op gemeentedaken versnelt en dat er een zoektocht is geweest naar grondgebonden zonnesystemen. De ontwikkelingen op het gebied van zonne-energie gaan echter snel. Er worden nu al zonnepanelen op de markt gebracht die 4 keer meer energierendement hebben dan reguliere zonnepanelen. Ook nemen de financieringsbronnen toe, zowel voor grote installaties (SDE+) als voor particuliere initiatieven (postcoderoosregeling). Daarnaast is de potentie van het aantal schooldaken nog lang niet volledig benut: van de 100 geschikte daken worden er nu 15 gevuld met zonnepanelen. Bovendien ziet D66 nog meer kansen voor grondgebonden zonne-installaties. D66 wil daarom graag inventariseren welke mogelijkheden er zijn om de realisatie van zonne-installaties verder te versnellen. De fractie wil dit onderwerp graag agenderen op een raadsinformatieavond om de mogelijkheden voor het versnellen van zonne-installaties verder te verkennen in de vorm van een ideeënuitswisseling. In de commissie wil de fractie hierover graag in gesprek gaan met de wethouder en andere fracties om te kijken of deze mogelijkheden in acties kunnen worden omgezet.

Bijdragen

Corien van den Haak en Sander Willemsen – Energie-U:

1) Steeds meer inwoners van Utrecht willen een actieve rol spelen bij de transitie naar duurzame energievoorziening. 2) Een grote groep inwoners is echter niet in de gelegenheid om zelf aan huis zonnepanelen aan te brengen. 3) Energie-U wil deze bewoners samenbrengen in coöperatief verband en zo samen investeren in en profiteren van grootschalige zonne-energie projecten in Utrecht (bijvoorbeeld op basis van de Regeling verlaagd tarief energiebelasting). 4) Ons doel is om binnen 1 jaar de energiebehoefte van 1.000 huishoudens te realiseren via zonne-energie. 5) Om 1.000 huishoudens van duurzame energie te kunnen voorzien hebben we 25.000 m² nodig. 6) Om dit doel te kunnen realiseren heeft Energie-U medewerking nodig van partijen die in de stad beschikken over grotere oppervlakten die gebruikt kunnen worden voor de installatie van zonnepanelen. 7) Energie-U wil daarom een convenant met de gemeente aangaan, waarin de gemeente toezegt om de benodigde oppervlakte ter beschikking te stellen en Energie-U coöperatief, door en voor bewoners, de benodigde investeringen bij elkaar brengt en zorgdraagt voor de realisatie en exploitatie van de benodigde infrastructuur.

Simon Kalf – Landman & Partners / Terschelling Energie:

Uitgaande van de veronderstelling dat het om veel meer gaat dan alleen de gemeentelijke daken, zijn m.i. de volgende aandachtspunten van groot belang: 1. Rol van de Gemeente vs de rol van de burger (individueel of coöperatief). 2. Financiering volgens huidige bancaire normen 3. Bestemmingsplan e.a. omgevingsfactoren. 4. De rol van energieopslag 5. Rol van Netbeheerders bij noodzakelijke invoering van smart grids en algehele netverzwaring.

Geerd Schlangen – Solarus Sunpower BV:

De ontwikkeling van zonne-energie is de derde fase ingegaan, hetgeen inhoudt dat met zonne-energie een viervoudige opbrengst gehaald kan gaan worden. Dit betekent dat, ook zonder subsidie, zonne-energie bereikbaar wordt voor grote delen van de wereld populatie, daarmee het probleem van "energy poverty" oplossend. Voor Nederland betekent dit dat slimmere, kleinere en goedkopere oplossingen gebaseerd op zonne-energie, beschikbaar gaan komen.

Gudo Borger – Werkgroep Duurzaamheid D66 Utrecht:

Gudo Borger, Voorzitter van de Werkgroep Duurzaamheid van D66 Utrecht en werkzaam bij de zonnepanelen afdeling van een groot energiebedrijf. Namens de werkgroep wil ik allereerst aangeven dat we erg blij zijn met de ontwikkelingen van de afgelopen twee jaar. Er is sinds het sluiten van het Coalitieakkoord al een heleboel bereikt of in gang gezet zoals ook in de brief van de wethouder te lezen stond. Naast de initiatieven die de gemeente heeft genomen heeft ook de markt voor zonnepanelen niet stil gestaan. De zonnepanelen die ik nu verkoop wekken ongeveer 20% meer stroom op voor dezelfde oppervlakte, ten opzichte van 2,5 jaar geleden. Ook zijn de financieringsmogelijkheden beter geworden, omdat zonnepanelen inmiddels een bewezen rendabele investering zijn. Daarom is het nu het moment om de ontwikkeling te helpen versnellen. De gemeente gaat meer dan 10.000 zonnepanelen plaatsen of faciliteren op 73 daken. Dat zijn aan de ene kant grote aantallen en aan de andere kant kleine. Gemiddeld plaatst een particulier 12 panelen. Wij zijn benieuwd hoe deze projecten van de gemeente zich verhouden tot de doelstelling van 10% van de daken belegd met zonnepanelen in 2020. Hoeveel daken heeft de gemeente de komende drie-en-een-half jaar nog te gaan als ze zelf de 10% wil halen? Naast deze ontwikkeling zouden we graag zien dat de gemeente haar verbindende kracht gebruikt. Dat wordt soms al gedaan, bijvoorbeeld met het Hoogheemraadschap en Rijkswaterstaat, maar je zou ook kunnen denken aan publieke organisaties met eigen gebouwen, zoals de brandweer. In Lichtenvoorde zijn zonnepanelen op een kazerne geplaatst en is er een beeldscherm in bij de receptie van het gemeentehuis opgehangen waarop de opgewekte energie getoond wordt. Daarnaast zijn

ondernemers en de inwoners van de stad grote drijfveren achter de ontwikkelingen. De gemeente erkent dit met het beleid om de nadruk te leggen op postcoderoosprojecten, aankomend jaar, maar het is jammer dat voor ondernemers huurkosten in rekening worden gebracht die in het verleden projecten onrendabel hebben gemaakt. Ook heb ik in mijn werk gemerkt dat het beslistraject bij VvE's bijzonder lastig kan zijn en veel tijd in beslag kan nemen. Het voorbereiden van dit traject bijvoorbeeld door een standaard draaiboek beschikbaar te stellen en een overzicht te maken van benodigde standaard afspraken kan enorm schelen. Afgelopen jaar heeft de gemeente hierin samenwerking gezocht met Vereniging Eigen Huis, om een informatieavond te organiseren voor particulieren en VvE's op het Stadskantoor. Ook willen we de gemeente graag vragen om continue te blijven onderzoeken welke nieuwe mogelijkheden er beschikbaar komen voor het plaatsen van zonnepanelen, naast grond- en gebouwgebonden installatie is het ook mogelijk om zonnepanelen op water te plaatsen, bijvoorbeeld op de vervuilde Nedereindseplas. Vragen: o vind de gemeente het belangrijk dat de investeringen zoveel mogelijk lokaal besteed worden en hoe zou daarvoor gezorgd kunnen worden? o Ziet de gemeente mogelijkheden tot crowdfunding voor projecten die ze wil uitvoeren? Misschien willen inwoners wel bijdragen aan de verduurzaming van de energievoorziening van de gemeente zelf. o Gelet op het feit dat de technische mogelijkheden er zijn en dat er in Utrecht ruimte beschikbaar is, wil de gemeente ook onderzoeken of het plaatsen van zonnepanelen op water haalbaar is? o Wil de gemeente andere overheidsinstanties zoals de hulpdiensten (die vaak eigen gebouwen hebben) meenemen in de ontwikkelingen en aanmoedigen om ook te participeren in het plaatsen van zonnepanelen op de eigen gebouwen? o In de doelstelling uit het collegeakkoord staat dat er in 2020 op 10% van de daken in Utrecht zonnepanelen liggen. De projecten die de gemeente nu onderneemt zijn relatief groot, in vergelijking met de systemen die de gemiddelde particulier plaatst. Hoe verhouden de doelstelling en de efficiëntie en het voordeel van grotere systemen zich tot elkaar? Ik heb liever zonnepanelen op 8% van de daken als het steeds om 100 panelen gaat, dan 5 panelen op 10% van de daken. ? Het zou natuurlijk zonde zijn als de gemeente ervoor kiest om kleinere systemen of minder goede systemen te plaatsen/te faciliteren op 10% van de daken enkel om de doelstelling te halen. ? Heeft de gemeente ook voor ogen tot hoeveel opgewekte stroom de 10% zonnepanelendaken zouden moeten opleveren? ? Is het een idee om uit te gaan van een gemiddeld systeem voor een huishouden? Of een bepaalde verhouding tussen grote en kleine systemen?

Peter de Wit – In2Ecobuildings:

In2Ecobuildings is gespecialiseerd in het energie-neutraal en fossiel-vrij maken van gebouwen en woningen. Wij doen dit bij alle typen gebouwen; woningen, utiliteit, scholen, boerderijen etc. Zowel nieuwbouw alsook bestaande bouw. Recentelijk hebben we voor Natuurmonumenten in Vleuten (Thematerweg 8) de energie-neutrale nieuwbouw van 4 gebouwen gerealiseerd. Het project is 100% energie-neutraal en we gebruiken daar Triple-Solar panelen waarbij met behulp van de zon zowel elektriciteit alsook warmte opgewekt wordt. De zonnewarmte wordt in een bak met water gebufferd en in een latere fase gebruikt voor de verwarming van de gebouwen. Zie ook www.in2-ecobuildings.nl